

סימן ס

בענין בחור שהסיתו לבו לבוא בקשרי רעות עם נערה שלא לצורך נישואין

ז' מג"א תשל"ה במעון הקיץ סמוך לנוא יארק תשל"ה.
מע"כ ידידי הצעירים ג"י.

הנה בדבר בחור אחד צעיר לימים אשר לא שייך עדיין לעניני שדוכים וגם אינו חושב כלל בדבר נישואין, הסיתו לבו לבא בקשרי רעות עם נערה צעירה אשר ג"כ לא שייכת עדיין וגם אינה חושבת כלל בדבר נישואין, באמרו דכיון דהם נזהרים מלהכשל באיסור יחוד אין בזה שום איסור, ואף שדאי יודע שלא נאה הדבר אינו מתחשב עם עניני חסידות וצנועים ביותר ואינו רוצה לשמוע דברי מוסר ותוכחה אלא כשישמע ממני שאסור הדבר ע"פ הלכה פסוקה וא"כ מוכרח אני תיכף להשיב שהרי נוגע למעשה תיכף.

והנה שיטת הרמב"ם בריש פכ"א מא"ב סובר דאיכא לאו מן התורה בקריבה לעריות דחבוק ונשוק וכדומה מקרא דלא תקרבו לדברים המביאין לידי גילוי ערוה, ונקט בלשון כלומר שהוא ענין באור איזה איסור נאמר בקרא זה דלא תקרבו לגלות ערוה, שהוא לא תקרבו לדברים המביאין לזה, היינו שהוא לא הנאמר לסיג וגדר שבעריות חששה תורה אף לעשות סיג וגדר שלא יבוא לעבור שהוא איסור הנאה מערוה אף שלא בביאה, ואסרה ע"ז בלאו וחייב מלקות כעל כל לאוין שבתורה, וא"כ היה נמצא לפ"ז שגם קריבה בדברים לשום חבה והנאה שג"כ הוא מדברים המביאין לידי גילוי ערוה שנמי יש לאסור מן התורה דהרי לפי פירוש איסור הקרא שהוא לגדר ולסיג יש לן לאסור מן התורה, וכן הוא כמפורש באבות דר"ב ריש פ"ב הובא בהגמ"י שם אות א' איזה סיג שעשתה תורה לדבריה ה"ה אומר ואל אשה בנדת טומאתה לא תקרב יכול יחבקנה וינשקנה וידבר עמה דברים בטלים ת"ל לא תקרב הרי בכלל הסיג דלא תקרב הוא גם דבור דברים בטלים, וא"כ גם לשון לא תקרבו לגלות ערוה הנאמר בכל העריות שהוא ג"כ לאו לסיג נמי דברים בטלים הם בכלל האיסור, ואף אם גימא שהדברים בטלים שאיתא באדר"ג שאיירי באשתו כשהיא נדה הוא בדברים המביאין לידי הרגל דבר, כדהביא בכסא רחמים מראב"ד בספר בעה"ג, פשוט שהוא רק באשתו שדבורים אחרים אין מביאין להרגל דבר מפני שבדבורים אלו הוא הדרך לדבר עם אשתו בכל עת ולא בא לידי הרחוק כלל משום שאינם לשום חבה, ולא שייך לאסור מה"ת אלא רק מדרבנן ואולי רק ממדת חסידות שאמר יוסי בן יוחנן איש ירושלים באבות פ"א מ"ה אל

תרבה שיחה עם האשה באשתו אמרו, אבל באשה אחרת אפילו סתם דבורים כשרוצה לדבר עם האשה מחמת שיש לו הנאה ממנה כשמדבר עמה הם מדברים המרגילים לערוה, וכן מפורש בר"ן ע"ז פרק ב' ד"ה בכל מתרפאין בסוף הדבור על הא דאמרינן בפרק בן סורר תספר עמו אחורי הגדר שכתב ובודאי שדברים הללו אינם גלוי עריות ממש אלא שעובר בהן בלא תקרבו לגלות ערוה שהוא לאו דג"ע עיי"ש, וכתב הש"ך בסימן קנ"ז סק"י דהוא משום דסובר כהרמב"ם דאיכא לאו בקריבה לערוה בחבוק ונשוק והדומה להם בלאו דלא תקרבו לגלות ערוה, וכן כתב הב"ש בסימן כ' סק"א דאיכא לאו אם תספר עמו אחורי הגדר משום לא תקרבו לגלות ערוה ולמד זה ממקשן בשלמא שם, (ובב"ש איתא אם יעמוד עמה אחורי גדר והוא טעות סופר הגיכר דליכא לשון זה כלל וצריך להיות אם תספר עמו כדכתבתי), עכ"פ מפרש שגם דבור עם אשה לשם חבה הוא בכלל הלאו כמו נגיעה בגופה וחבוק ונשוק דאסור בלאו דלא תקרבו מדאורייתא.

ומוכרחין לומר דמש"כ הרמב"ם בה"ב ואסור לאדם לקרוץ בידי וברגליו או לרמוז בעיניו לאחת מן העריות או לשחוק עמה או להקל ראש ואפילו להריח בשמים שעליה או להביט ביפיה אסור שזוהו ג"כ מדאורייתא ומה שמסיק ומכין למתכוין לדבר זה מכת מרדות, הוא משום דמדאורייתא אין לוקין משום שהוא לאו שאין בו מעשה. איברא דבמ"מ איתא שם ויש בדברים אלו מכת מרדות כידוע בכל איסור שהוא מדבריהם אבל הא מוכרח לומר שהוא מדאורייתא כדכתב הר"ן וכדכתבו הש"ך והב"ש, שלכן צריך לומר דדברים שחשיב בה"ב הוא רק דברים שהוא עושה בעצמו שהיא לא עשתה כלום שהוא מריח בשמים שעליה ומביט ביפיה וכן קורץ בידי ורגליו ורומז בעיניו וכן המסתכל ליהנות ממנה שלא שייך לבא לג"ע מאחר שלא נראה ממנה ג"כ שהיא רוצה כלום לכן הוא רק מדרבנן, ונצטרך לפרש שגם לשחוק עמה ולהקל ראש היה באופן שהוא רק מצדו ולא מצדה, אבל דבור דרך חבה שהוא גם מצדה גם המ"מ יודה דהוא מדאורייתא כהר"ן והש"ך וב"ש, דלא מסתבר לומר שהמ"מ פליג על הר"ן ובפרט שמוכרח מלשון הרמב"ם בבאורו לגדר האיסור כדלעיל, ועיין בש"ך שכתב שגם הנ"י ס"פ בן סורר (דף עה.) סובר נמי דתספר עמו אחורי הגדר הוא איסור דאורייתא, ואף שאין מפורש בג"י שהוא מקרא דלא תקרבו לגלות ערוה נראה דהוא מהא ראייה להא שכתב דעל ג' עבירות שיהרג ולא יעבור הוא לאו דוקא בעבירה גופה אלא אינהו וכל אבזרייהו מהא דאמר בשלמא למ"ד א"א שפיר מה שימות ואל תספר עמו אחורי הגדר ואע"פ שאין זה העבירה גופה, ועל איסורין דרבנן לא היה קורא להן אבזרייהו כיון דהיה זה מאיזה תקנה שאין למילף לתקנה שבאיסורים אחרים דהרי אינו מביא

שמסברא אומר כן דמאחר דמצינו שחמור לענין בעלה בעיר יש להחמיר גם בפתח פתוח דבזו שגס בה לא יחוש כל כך ורק בשביל חשש מצוי שיכנסו אנשים יחושו גם הם, ואם נימא שכוונת הח"מ לראיה הוא מקינא לה בעלה שחושדה כשתתייחד עמו במקום האסור ליחוד, ש"מ"מ נאסרה ביחוד בבית שפתחו פתוח לרה"ר דכן משמע לו חדוש תה"ד דאם בעלה פ"י שחושדה אף באופן שליכא איסור יחוד כגון בפתח פתוח לרה"ר פשיטא שנאסרה, שלכן סובר שאיירי התה"ד בקינא לה סתמא שהוא רק ממקום האסור ביחוד ש"מ"מ נאסרה שהוא מטעם שהוא מקום האסור לגבה.

והנני ידיים מברכם בכפילא,

משה פיינשטיין

סימן סא

בניית ברכת שחיה במוסד שלומדים שם נערים, ובענין אם מותר להאכיל הנערים בפירות וירקות שביעית הגדלים במקומות שסומכים על היתר מכירה

עש"ק י"ח כסלו תשל"ג

מע"כ ידידי הרבנים הגדולים והחשובים מנהלי חינוך העצמאי בא"י כל אחד לפי מהללו יהולל ובראשם ידידי הרב הגאון מוה"ר שרגא גרוסברד שליט"א, שלו וברכה לעולם.

*

הנה בדבר ענין עשיית ברכה לשחיה בחזון יחזקאל שכנראה ראו בזה כל מנהלי חינוך העצמאי שהוא תיקון גדול שבלא זה לא היו נכנסין בדבר שעולה הוצאה גדולה כערך מאה אלף דאלארן ואולי עוד יותר, אבל הוא כדי שלא ילכו אלפי תלמידים לשחות בים ששם הוא פריצות דערויות ממש, והברכה תהיה תחת השגחה גדולה שלא יהיה שום ענין פריצות ח"ו והברכה תהיה מוקפת חומה גבוהה שלא יוכלו בשום אופן ליכנס שם בלא ידיעת המפקחים והמתכנים שהם יראי השם, לא מובן לי ענין שאלה בזה כי אף שלא בשביל מניעה מלידך למקום טומאה ופריצות אין בזה שום חשש איסור, וגם יש בזה ענין מצוה דגמילות חסדים להילדים והנערים שיש להם צער גדול כשאין להם מקום לרחוץ ולהתקרב בימים החמים דימות הקיץ, וגם אולי ימשכו ע"י זה יותר ללמוד התורה, אבל עתה שהוא מניעה מלידך לרחוץ בים שמלא טומאה ופריצות הרי לא רק שהוא מצוה אלא גם חובה, כי הלא תיקנו

מזה שלמ"ד פנויה היתה אלא ממה שאמר בשלמא למ"ד א"א היתה דא"כ אין זה מתקנה אלא מדינא, דמשמע לו דאם היה רק מדרבנן לא היה זה בשלמא ושפיר דה"ל לשאול עכ"פ מ"ט אם לא בלשון מאי כולי האי לכל איסור דרבנן צריך טעם, דלכן ילפינן גם לכל ג' העבירות דאף על הלאוין שנאמר בהן גמי יהרג ולא יעבור, לא רק על העבירה העיקרית שהוא דוקא על מה שהייב מיתה וכתר.

הרי הוא איסור החמור גם מדאורייתא שאיכא בקשרי רעות שיש לנער עם נערה שאף אם יזהר מתבוק ונשוק ונגיעה ויחוד איכא מה שמדבר עמה איזה משך זמן בדרך חבה ונהגה מזה ומהסתכלותו בה, ואף לרמב"ן שפליג וסובר שהוא רק מדרבנן גמי עכ"פ הוא איסור חמור דאיכא אסמכתא מקראי ולוקיין ע"ז מכת מרדות. וזה ברור שקשרי רעות עם נערה הוא מצד חבת אשה ולא רק רעות בעלמא שלזה יותר היה ניחא לו עם חבריו הבחורים ולמה לו הנערה לזה ובפרט שאין לו כבוד ושם טוב מזה הרי ודאי שהוא מצד חבת הנערה מצד שהיא אשה, ואף שהיא פנויה הרי היא נדה שהיא ערוה דחיי"כ שנאמר בהו הלאו ובנדה הא איכא עוד קרא בנדת טומאתה לא תקרב ואף שהוצרך קרא זה בשביל האיסור גם לבעלה מ"מ איכא ממילא עוד איסור גם לאחרים.

עוד איסור דאורייתא הא מצוי להיות דמאחר שיש לו הנאה מקרבותה של הנערה מצוי לבא מזה להרהורים ולהוציא זרע לבטלה שאף שלא מרגיש בזה תיכף אפשר שבשביל זה יהרהר גם בלילה ויבא לידי טומאה בלילה שע"ז נאמר הלאו דונשמרת מכל רע שכן הוא לשון ר' פנחס בן יאיר בכתובות דף מ"ו ע"א אלמא שכן איכא מציאות בהרהור ביום שאף אם לא בא תיכף לידי טומאה אפשר שיבא בלילה דאחריו וזהו לאו דאורייתא אף אם יודמן שלא יראה קרי אח"כ בלילה ואם יבא ע"ז לטומאה הרי הוא עוד איסור חמור שמביא עצמו במעשיו לידי כך, ונענש ח"ו יותר ע"ז מכפי הרואה קרי ע"י שבא לו הרהורים רעים ע"י שראה דבר ערוה בהודמנות שאף באופן שאינו אנוס אינו עכ"פ מזיד.

וגם צריך לידע שאיסור יחוד בזה שהוא גם עם איזה אשה חמור מיוחד עם סתם אשה כדאיתא בקידושין דף פ"א ע"א בעובדא דר' ביבי שאסורין להתייחד אף שבעלה בעיר, ומוזה יש ללמוד שאסורין גם בבית שפתחו פתוח לרה"ר כדאיתא בח"מ סימן כ"ב ס"ק י"ג והסכים לו הב"ש בס"ק י"ג ואף שהט"ו פליג ע"ז בס"ק ה' מ"מ ודאי יש להחמיר כהח"מ והב"ש, ואף שודאי אין ראיה מסתירה שאחר קינוי שהתם אינו תלוי באיסור יחוד אלא במה שמחשיב הבעל לסתירה שחושדם שם והארכתי בחדושי בענין זה, וצדק המגיה בט"ו בזה שליכא ראיה מקינוי ולא הוזכר בח"מ שמביא ראיה אלא